

ERIVARVOISUUDESTA YHDENVERTAISUUTEEN -TEEMARYHMÄ

Liikuntatieteen päivät

8.9.2021

TEEMARYHMÄN SISÄLTÖ

Alustus: **LIKUNNAN AHTAAT NORMIT**

Kati Kauravaara

Puheenvuoro: **LIKUNNANOHJAAMINEN VAATII INTERSEKTIONAALISTA PEDAGOGIIKKA**

Kaisa-Riitta Aho ja Hanna Huuinen

Keskustelu: **KOHTI YHDENVERTAISUUTTA**

Kaisa-Riitta Aho

Hanna Huuinen

Mina Mojtahedi

Eva Rönkkö

LIKUNNAN AHTAAT NORMIT

Eriarvoisuudesta yhdenvertaisuuteen.-teemaryhmä

Liikuntatieteen päivät

8.9.2021

LitT, VTK, , tutkija, yrittäjä Kati Kauravaara

- Kokkonen, Jouko & Kauravaara, Kati (toim.) (2020). Eriarvoisuuden kasvot liikunnassa. Liikuntatieteellisen seuran julkaisu 175. Liikuntatieteellinen Seura ry. Helsinki.

https://www.lts.fi/media/lts_julkaisut/julkaisut/eriarvoisuuden-kasvot-liikunnassa/eriarvoisuuden-kasvot-liikunnassa-artikkelikokoelma.pdf

- Kirjan tavoitteet:
 - Lisätä ymmärrystä eriarvoisuuden ilmiöstä liikuntakentällä ja tehdä näkyväksi liikunnassa esiintyvän eriarvoisuuden monia muotoja.
 - Laajentaa ja syventää liikunnan toimijoiden ymmärrystä tasa-arvosta ja yhdenvertaisuudesta.
 - Lähestyä eriarvoisuutta liikunnassa moniulotteisesti ja intersektionaalisesti*).

**) Yksilön elämään vaikuttavat erilaiset eronteot, kuten sukupuoli, yhteiskuntaluokka, ikä ja etninen tausta.*

Kokkonen & Kati Kauravaara (toim.)

Eriarvoisuuden kasvot liikunnassa

Liikunnan ahtaat normit

- Kaikilla ei ole samoja mahdollisuuksia päästä mukaan liikunnan kentälle, koska se, kuka voi olla normin mukainen liikkuja tai toimija ja päästä mukaan, on usein ahtaasti määritelty. Liikunnan sisäpiiriläisten on usein vaikea nähdä näitä kulttuurisia käytäntöjä, tunnistaa etuoikeutettua sosiaalista liikkumatilaansa ja hahmottaa, kuinka paljon normista on mahdollista poiketa ollakseen vielä sisäpiiriläinen.
- Yhdenvertaisuus- ja eriarvoisuuskeskustelussammekin vallitsee erilaisia normeja, jotka estävät meitä ymmärtämästä toisiamme ja näkemästä laajasti.

Väitän, että...

...eriarvoisuuden lopputulokseen keskittyminen siirtää huomiota pois siitä,
kuinka eriarvoisuuden tilaa tuotetaan.

...siiloutunut katse on haitallista.

...vähemmistöihin kuuluvilta ihmisiltä puuttuu toimijuutta.

Eriarvoisuus

Yhteiskunnallinen ja kulttuurinen ilmiö, jolla viitataan **tasa-arvon puutteeseen** ja joka rajoittaa mahdollisuuksia toimia ihmisenä. (Thernborn 2014, 9)

Monisyinen ja -kerroksinen ilmiö, jossa sosiaaliset jaot, piilossa olevat valtasuhteet ja syrjivät mekanismit kaventavat liikkumisen mahdollisuuksia ja vähentävät ihmisten hyvinvointia. (Kauravaara & Rönkkö 2020)

Liikunnan kontekstissa koettu eriarvoisuus ilmenee esimerkiksi

- uskon puutteena omiin kykyihin,
- itselle mieluisista liikuntamuodoista luopumisena,
- liikkumisen pelkona,
- vähinä mahdollisuuksina päättää omasta vapaa-ajasta,
- henkisenä turvattomuutena liikuntaharrastuksen parissa sekä
- osin edellisten johdosta vähäisempänä liikunta-aktiivisuutena.

(Kauravaara & Rönkkö 2020)

Eriarvoisuuden yhtälö

Taustatekijä (x) + teko tai tekemättä jättäminen (y) = eriarvoisuuden ilmentymä

Esimerkiksi:

taustatekijä "ulkomaalaistaustaisuus" (x) + mekanismi "hierarkisointi" (y) = ko. yksilö kokee rasismia (z)

taustatekijä "lihavuus" (x) + mekanismi "ulossulkeminen" (y) = ko. yksilö kokee joukkoon kuulumattomuutta (z)

x = henkilöön liittyvä taustatekijä, jonka nähdään erottavan henkilöä normatiivisuuteen liittyvästä oletuksesta

y = mekanismi, jonka vaikutuksena eriarvoisuutta syntyy

Taustatekijä (x) + teko tai tekemättä jättäminen (y) = eriarvoisuuden ilmentymä

Eriarvoisuuden mekanismit

- Etäännyttäminen
- Ulossulkeminen
- Hierarkisointi
- Riisto

Joku tekee jotakin sellaista, että eri ryhmiin kuuluvat eivät enää ole yhdenvertaisessa asemassa muihin nähden.

(Thernborn 2014)

Eriarvoisuuden mekanismit – tekoja kolmella tasolla

Esimerkkinä etäännyttämisen mekanismi

- Yksilöllinen taso (KK: ”ihmisten taso”)
- Kollektiivinen taso / ryhmätaso (KK: ”ihmisten taso” ja ”organisaatiotaso”)
- Institutionaalinen taso (KK: ”organisaatiotaso” ja ”liikuntapolitiikan taso”)

(Thernborn 2014)

Eriarvoisuuden vähentäminen ja purkaminen

Etäännyttäminen	–	Lähentäminen
Ulossulkeminen	–	Osallistaminen
Hierarkisointi	–	Hierarkioiden purkaminen

(Therborn 2014)

Siiloutunut katse

Näenkö ihmisen vain ryhmänsä edustajana vai myös yksilönä?

Lähteet ja kirjallisuus

- Kauravaara, K. & Rönkkö, E. (2020). Näkymättömyys, marginalisaatio ja eronteot suomalaisessa liikuntakulttuurissa. Teoksessa J. Kokkonen & K. Kauravaara (toim.) Eriarvoisuuden kasvot liikunnassa. Liikuntatieteellinen Seura ry. Helsinki, 229–251.
- Thernborn, G. (2014). Eriarvoisuus tappaa. Suom. T. Henttonen. Tampere: Vastapaino.

Kiitos ♥

kati.kauravaara@pilateshetki.fi; puh. 050 5836802

LIKUNNAN
OHJAMINEN VAATII
INTERSEKTIONAALISTA
PEDAGOGIKKAA

Hanna Huuonen
ja
Kaisa-Riitta Aho

